

Personajul literar

Personaj sau imagine-personaj, erou, figura (fr *personnagc*, din lat. *persona*, care inseamna deschizatura in masca actorilor antici, prin care ieseau vorbele actorilor).

In operele literare apartinand genului epic, personajele se contureaza direct, de catre autor; prin autocaracterizare (ganduri); indirect (gesturi, vorbire, actiune, imbracaminte etc); de catre celelalte personaje.

In operele literare apartinand genului dramatic, caracterizarea de catre autor apare in indicatiile scenice si in tabela de personaje.

Dupa importanta, se vorbeste despre: personaj principal si personaj secundar; dupa valorile etice pe care le reprezinta: pozitiv si negativ. De asemenea, personajele pot fi individuale sau colective, ca si personaje feminine si personaje masculine.

Dupa trasaturile si semnificatiile pe care le intruchipeaza ele, in diferite perioade ale istoriei literaturii, ale evolutiei pe curente, s-a conturat un personaj clasic, avand un caracter puternic, personaj domi nat de atitudini eroice, morale, erou idea! (exemplu sunt eroii din tragediile antice din operele istorice - Antigona, Avarul etc); personaj romantic, caracter exceptional, dominat de atitudini exceptionale si actionand in situatii exceptionale Miticul, legendarul se impletesc cu realitatea (stefan cel Mare din Dumbrava Rosie, de V. Alecsandri, Fratii Jderi, de M. Sadoveanu, Despot-Voda. de V. Alecsandri etc); personaj realist - tipic curentului realist Personajele reprezinta obiecti vitatea, tipicitatea (personaje tipice in imprejurari tipice), evenimentele sociale influentandu-le.

Este prezent aspectul critic Sunt ilustrative tipurile: arivistului, parvenitului (Julien Sorel din Rosu si Negru de Stendhal. Dinu Paturica din Ciocoi vechi si noi de N. Filimon, Tanase Scatiu din Viata la tara de D. Zamfirescu). Personaje realiste apar ta. scriitori cum sunt: I. L. Cargiale, I. Slavici, I Creanga, L. Rebreanu, G Calinescu, M. Preda etc.

In functie de raportul personajelor cu realitatea, ele pot fi: legendare, fantastice, alegorice, istorice etc.

Caracterizarea personajelor este foarte importanta in cazul elaborarii unui comentariu literar si ea trebuie sa tina seama de: actiunile in care apar personajele, portretele realizate de scriitor sau de catre alte personaje, de limbaj, de sugestiile numelor, de mediul social, de natura (acolo unde este cazul - acordul sau dezacordul acesteia cu starile sufletesti ale personajelor), de formatia intelectuala, de rafi namentul scriitorului in investigarea particularitatilor psihologice.